

KRONIKA ROKU 1825.

KRAKÓW 12. KWIETNIA. W SOBOTĘ. N° 1.

WSPOMNIENIA OJCZYSTE.

Roku 1617, potwierdzenie hojdu i przywilejów
księstwa Kurlandzkiego i Semigalii.

NOWOŚCI KRAKOWSKIE.

W. Karol Soczyński Doktor Medycyny, nadesłał dziś, z dewizą: *Servandis civibus*, następujący artykuł:

„Jeżeli nie tak dawno miałem sposobność zwrócić szanownych kolegów uwagę na kwas wodosinny, którego astmatyczkę od śmierci ratowałam; to dziś nierównie przyjemniejsza jest zawiadomość: o potwierdzających się znakomitych użytkach tegoż preparatu w wielu chorobach i dolegliwościach piersi, a mianowicie tych, w których *Nervus sympathicus magnus*, znakomitą gra rolę; kwas ten wodą rozlanany, lub w preparatach np. jako *Cyanuretum Zinci* (Snek Zynku), w chorobach nerwowych, zbawiennym okazuje się tam nawet, gdzie wszelkie dotąd znane środki, daremnemi niekiedy bywa-

„Iy. Pięćdziesięcioletnie np. cierpienia kurczu żołądka, z dusznością, kaszlem, bezsennościami, zniszczeniem stowarzyszone i widoczną zgubę choremu gotujące, tym jedynie środkiem usunione były. —

„Postęp Chemii dzisiejszej i wpływ na sztukę leczenia, jest taki, że zadasyć uwielbić go niemożna. *Siarczan Chininy* jest równie wielkiem jak użytecznym w leczeniu *freber* lekarstwem. Pleść piękna, ród delikatny, dzieci, itp. znalazły w nim znakomite dobrodziejstwo; *kwartanny* niebezpieczne a zawsze uczątlive, samej niekiedy chinie opierające się nie raz, przed tym środkiem i bezpieczniej niż od Chinij następują. Abym zaś o ważności wielkiego wynalazku tego, już co do dobrodziejstwa zażywania samego, tym jaśniej przekonał: wspomnę je-

„dnego tylko chorego, który od ro-
 „ku zacięta kwartanną dręczony,
 „zamast niezbędnego użycia *tysią-*
 „*ca* okładem gran Chiną w prosz-
 „ku, po zażyciu Siarczanu Chin-
 „ny granów dziesięć, wolaym od
 „frebry pozostał, i odtąd najlep-
 „szego używa zdrowia. (*)

“Na pochwałę tych środków i
 „to dodać winienem, że najczę-
 „ściej, wtenczas do nich przystę-
 „powałem, kiedy o bezskuteczno-
 „ści znanych dotąd lekarstw, żadna
 „już wątpliwość niepozostawała. -
 „W Krakowie d. 10 Kwietnia 1823.
 „roku. Soczyński Doktor.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

HISZPANIA. (Do 21 Marca) Król hiszpański wyjechał nakoniec z Madrytu 20 Marca, przy największej spokojności mieszkańców, w eskorcie 6000 ludzi pod wodzą Abisbala, który już nie w Madrycie, lecz wojskiem 3. odwodowem dowodzić będzie. — Posłowie angielski, portugalski i stanów z jedn: Ameryki, wyjechali za królem. — Zdarzenie to wielkie, pisze *Goniec Lond:* nie zrobiło żadnej zmiany biegu papierów w Anglii. — Z rozkazu Króla

hiszpań: 3cie wojsko odwodo: ma być uformowane. — Jenerał Morillo, został dowódcą Gallicyi. — Na gościńcu do Sewilli, znajduje się 22,000 milicyi. W potrzebie mają Hiszpani zwołać pospolite ruszenie. — Listy z *Vittoria*, pod d. 17. Marca donoszą: że tam wszelką żywność przewożą na drugi brzeg rzeki Ebro, aby Francuzi nigdzie jej nieznastali. — Z Perpiguan 18 Marca donoszą, że wojsko konstytucjonistów, na przypadek wkroczenia Francuzów, ma się do 70,000 zebrać. Zmiana ministrów nie przysłała do skutku w Madrycie. San Miguel utrzymał się, przy interesach zagranicznych. — Jenerał Ballesteros przybył do Saragossy, i ma tam zebrać 20,000 wojska. — Odkryto w Madrycie i uprzedzono spisek, którego miało być celem, przeszkodzić wyjazdowi Króla. — Jenerałowie Mina i Lobera, wpadli 17 Marca na granice francuzkie i pobili znowu Erolesa. — Gazeta berlińska, donosi z Madrytu pod d. 18. Marca, że tam umyśły wszystkie zbliżają się ku sobie dla wspólnej obrony i co ma być skutkiem pier-

(*) Światły i szanowny mąż Doktor Szaster, powtarzając odbyte przezemnie w szkole klinicznej leczenie, najlepszym skutkiem uwieczniony został.

wszystych pogrozek wojennych. — Dowódzca twierdzy *Mekinenza* chce się złączyć z konstytucjonistami i p dał warunki ugody. — Wszyscy mieszkańcy z nad granic wynoszą się w głąb kraju. — Korpus *Besiera*, należący do wojsku wiary, został do reszty pobitym nad rzeką *Ebro*, i niedobitki jego schroniły się do granic francuzkich. —

FRANCYA. (Do dnia 26 Marca.) O spisku ostatnim, nadzwyczajnie chodzi w Paryżu pogłoski. — W Bajonnie, marszałek Victor za przybyciem swoim, miał kazać uwięzić 45 officerów. Byli oni w porozumieniu z officerami z Anglii do Hiszpanii przybyłymi, i mieli w pogotowiu kokardy. — Wojsko francuzkie wschodnich Pireaeów ma wynosić blisko 60,000 ludzi. — Rojalistom hiszpańskim kazało już wyruszać na przód. — Podług listu z Lille, wielu officerów francuzkich, bonapartystów, niespodzianie zniknęło, i sądzą że ujechali do Anglii. — Pisma angielskie donoszą, że spisek odkryty w wojsku francuzkim byłby daleko rozszerzony. — Wszyscy wygnancy franci i neapol: zbierają się w Hiszpanii pod Lallemandem (G. H.) — Rząd francuzki miał przesać jeszcze *Ultimatum* hiszpańskiemu, od którego za-

leży wojna, lub nowe układy w Sewilli. — W portach fran: naprzeciw Angli, bardzo ściśle przetrzysają podróżnych, z powodu spisku ostatniego. —

PORTUGALLIA. (Do d. 13 Marca) Rewulucya jeszcze nieprzytłumiona. — Według ostatnich w adomości, wielu żołnierzy od Hrabiego *Amaranta* powracało do konstytucjonistów, atoli jenerał *Texeira* przeszedł na jego stronę i nazwał się drugim wodzem *wojska odrodzenia Portugalii*. — Cała siła ich składać się ma tylko dotąd, z jednego batalijonu piechoty od 12 półku, jednego szwadronu jazdy, i kilku bandgierylasów złożonych z wieśniaków. — Król wydał mocną odezwę do Portugalczyków, aby się niełączyli z powstancami, a hrabiego *Amaranta* usunął od wszelkich godności. — Gwiec przybyły do Lisbony 8 Marca doniosł: że powstańcy pod *Peco de Regoa* na sztuki porąbani zostali. Jenerał *Luis de Rego*, wyszedł przeciwko nich ku *Chazes*, na czele 6000 ludzi. — Znany franc: jenerał *Sarrazin*, który za wicelozestwo był na galery skazany; utaskawiony przez króla franc: miał się połączyć z hrabią *Amarantem*. — Korteżowie portugalscy uchwalili urządzenie ogół-

nej milicyi w całym kraju. —

ANGLIA. (Do 29 Mar:) Dla prze-
wiezienia 30 bonapartystów fran: do
Hiszpanii, najęto okręt na koszt rzą-
du hiszpańskiego. — P. Canning o-
świadczył parlamentowi, że na
przypadek jakowej rewolucyi we
Francyi, przeciw panującemu domo-
wi Barbonów, mocarstwa europej-
skie sprzymierzone, obowiązują
się dać pomoc królowi francuzkie-
mu. — Umarł w Londynie sławny je-
nerał Dumourier w 84 roku życia. —

TURCYA. (Do 18 Marca.) Perso-
wie odebrali mocne posiłki. — Woj-
na się na nowo zapala. — Wojska tu-
reckie z nad Dunaju, mają wyru-
czyć do Macedonii. — Uzbrajania
floty są bardzo nędzne, że nawet
wężniów za zbrodnie, już wcielają
do niej Turcy. — O sławnej Bobe-
knie, (Wublinie) z podziwieniem
mówią w Konstantynopolu. Walczy
ona ciągle na morzu i ma dowódz-
two okrętowe. —

GRECYA. (Do 18 Marca) Wszę-
dzie się Grekom powodzi. — Z
twierdz Patras, od nich już tylko

zależy ma ukończenie kapitulacyi.
Turcy chcą tylko wolęgo odejścia.
Co chwila spodziewana jest wiado-
mość o tym ważnym wypadku. —
W krótcie rozpoczną się na lądzie
kroki nieprzyjacielskie. —

RÓZMAITOCI. Jeden z deputowa-
nych francuzkich powiedział nieda-
wno w izbie obrad, myśl godną Po-
laków uwagi: „ Szanuję godność
wszystkich Narodów, ale ja prócz
mojej ojczyzny, nieznam nie go-
dnego uwielbienia ! „ — Dziennik
paryski Sporów, namienia o pogło-
sce, nowego kongressu w Bajounie.
— Naczelnik policyi w Rzymie,
chcąc uspokoić kłótnią pomiędzy
żandarmem i szewcem, został przez
ostatniego przebity puginałem —
Portugalczykowie pobili już kilka-
krotnie Brazylijczyków, a miano-
wicie 26. Stycznia. — Młody książę
Reichsztet (mały Napoleon) został
chorążyym i dziadkowi swemu
Cesarzowi Austrii, złożył podzię-
kowanie w nowym mundurze.

ZMIANY POWIETRZA. 8. Kwiet: ciepła stopni 12. Wiatr. Zach. Pochm.

9. - - - -	7. Wiatr półno: zach: śnieg.
10. - - - -	3. Wiatr półno: zach: śnieg.
11. - - - -	5. Wiatr półno: zach: śnieg.

Pielgrzym wyjdzie we Środę ranu.